

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Triplex Statvs; Ecclesiasticvs, Religiosus, & Sæcularis

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lugduni, 1663

Caput 11. Circa formam, & conditiones seruandas in Beneficiorum
prouisione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80707](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80707)

DVBIVM XLI.

An procurator generaliter constitutus, possit possessionem Beneficij acceptati apprehendere?

190 *Potesse plane.*
Potesse equidem, quia talis possessio ad factum pertinet, & non ad ius: Ergo mirum non est si à procuratore generale habente mandatum possit obtineri. Sic Conar. l. 3. var. cap. 16. num. 9. Valquez opusc. de benef. cap. 4. §. 4. dub. 6.

191 *Non potesse.*
 Non potesse, sed speciale mandatum requiritur. Quia licet possessio beneficij acceptati non concedatur in beneficio (quod quidem sub hinc est) est tamen acceptationi beneficij accessoria, illius perfectio, & complementum. Ergo imitari debet naturam illius, cui accedit. Cum ergo ad acceptationem beneficij requiratur ut procurator habeat speciale mandatum, etiam in possessionem est requirendum. Ita Glor. ad Cap. si tibi absenti, de prebend. in 6. v. Habuerit Imola ad leg. 1. §. Per procuratorem ff. de acquir. posses.

192 *Invenit & quomodo beneficij possessio acquiratur ad ius.*
 Cum his optinet si autem rogatus quonammodo beneficij possessio acquiratur? respondet cum Conar. citato num. 10. necessario acquiri corporali inductione traditioneve beneficij: neque sufficere inuecturam datam à potenti tradere possessionem signo aliquo manifestatam, sicut est pileo, annulo, aut libro. Quia hæc inuectura solum opere confirmat collationem, seu institutionem verbo factam: vel saltem dat licentiam ipsi instituto, ut beneficij vacantis possessionem apprehendat: non tamen est ipsa beneficij possessio, quæ corporalem traditionem beneficij expostulat. Cap. ut nostram. Cap. Ad hæc, §. in quadam, de offic. Archidiacon.

dispositionem prefati textus locum non habet, sed fieri potest collatio beneficij sub quolibet conditione, quæ beneficio insit, ut si dicas: confero tibi beneficium si vacat, si habilis es. Quia hæc conditio cuiuslibet collationi est annexa tamen non exprimitur: Ergo illius expressio non potest collationem vitare. Extenditur doctrina non solum ad conditionem quæ de facto beneficio insit, sed etiam ad quamlibet conditionem de præfati, aut præterito. Quia hæc conditio non facit collationem conditionalem, neque illam suspendit. *argum. leg. 3. ff. de legat. 1. Conar. l. 3. var. cap. 16. num. 2. Valquez opusc. de benef. cap. 4. §. 4. dub. 1. num. 241. Azor. p. 2. l. 6. c. 26. quest. 3. Garcia p. 8. c. 2. num. 9.* Iam requiro an in electione beneficij quælibet conditio reprobetur?

194
 Reprobatur quidem. Quia expresse id statuitur in præfati Cap. in electionibus. In electionibus (inquit) vota conditionalia reprobantur quidem. Sic Conar. citatus cum Glor. ad idem Cap. Archidiacon. Dominici. ibid. num. 11. & 11. Francus num. 4. & alij. Adicjo Garcia afferentem ideo dicendum esse de conditione de præfati ac præterito, quæ beneficio non adiungit.

195
 Minime reprobatur electio expressione illorum, quæ beneficio insunt, etiam si in modum conditionis exprimentur eodem modo, quo insunt: neque in hac parte constituenda est differentia inter electionem & collationem. Quia eligens ad beneficium, tacite onerat eligendum omnibus conditionibus quæ iure ipsi beneficio insunt; has enim à beneficio separare non potest. Ergo quævis illas conditiones exprimat, non potest inde electio detrimentum pati. Ita Cotras. p. 4. de benef. 3. n. 24. Lambertini. de iure patron. p. 2. l. 2. q. 3. a. 9. num. 2.

196
 Hoc probabilius esse reor. Quia ex appositione harum conditionum non redditur electio conditionalis, ut de se constat: neque etiam obscura, & incerta; cum supponamus fieri de persona certa, & determinata, & de beneficio vacante, Ergo nullo ex capite vitari poterit.

CAPVT XI.

Circa formam, & conditiones seruandas in Beneficiorum prouisione

DVBIVM XLII.

An in electione Beneficij reprobetur qualibet conditio, si Beneficio insit?

193 *Nulla suppono.*
CONVENIUNT Doctores prouisionem beneficij gratis fieri debere pure, & absque conditione, Cap. in electionibus, de elec. in 6. ibi: In electionibus & postulationibus, ac scrutiniis ex quibus ius oritur eligendi, vota conditionalia, alternatiua, vel incerta penitus reprobantur. Comparatione autem conditionis de præfati beneficio annexæ

DVBIVM XLIII.

An finito edicti tempore, ante finitum examen oppositorum, datur locus subscriptioni, vel oppositioni aliorum in Beneficio parochiali.

197
Minime datur locus, ut alius ad oppositionem ab Episcopo admittatur, quia non datur terminus in edicto ponitur, ut intra illud fiat oppositio, & extra illud fieri non possit: alias termini oppositio inutilis esset. Porro ex edicti appositione obligatur ordinarius iis, qui se in illo termino scribunt, beneficium providere. Ergo contra iustitiam faciet, si alios ad prouisiones admittat. Sic Franc. Leo in hanc. fari Eccles. cap. 18. num. 30. genuent. prax. cap. 66. in annotat. num. 17. Quia referunt, sic sacram Congregationem declarasse.

198
 Locus datur, quia etsi rigore iuris prima sententia sit vera, ex æquitate ob fauorem Ecclesie.

electi est introductum: ut terminus in edicto parochiali appositus ad excludendam oppositionem illius, qui ante peractum examen oppositorum comparuerit examinandus; sed non ultra illum terminum debeat ordinarius expectare: sed potius illo transacto debeat benedictionem pronuntiare illis, qui transcripti fuerint: nisi alij ante peractum examen digniores subferbantur. Ita Gonzalez *glos. 9. §. primo numer. 115. et nota p. 9. cap. secund. num. 206.* Barbosa *p. 3. de potest. Episc. allegat. 60. num. 46.* qui asserunt sic à Sacra Trident. Congregatione esse decisum.

199 *Probabilis hic.* Verior mihi sententia hæc. Fateor namque, spectato iuris rigore, haud esse admittendos, qui finito edicto anno se subferant examinandos: at ex consuetudine admittij: deoque in edicto hanc ratiocinationem imbibij, dandum, inquam beneficium illis, qui in termino edicti deleripi fuerint, nisi ante peractum examen alij digniores describantur.

DUBIVM XLIV.

Elapso anno designationis examinatorum Ecclesiarum parochialium, quam prescribit Concilium, & synodo non celebrata, potestne Episcopus cum Capituli consilio examinatores designare, quibuscum examen legitime celebretur?

200 *Nonnulla de examinatioibus ad beneficia parochialia praemissis.*

Suppono, Tridentinum *sess. 24. cap. 18.* prescribere examinatores parochialium debere magistros, seu doctores aut licentiatos in theologia aut iure Canonicos: vel alios Clericos, seu Regulares ex Ordine etiam Medicantium, aut etiam seculares, qui ad id videbuntur idonei: electos tamen in synodo Diocesana, in qua ad minus sex eligendi sunt, licet non omnes simul ad examen concurrere debent, cum tres tantum sufficiant, omnes tamen ad Sancta dei Evangelia, se quacumque humana affectione postposita fideliter munus executores. Verum si in synodo Episcopus eligat solum quatuor vel quinque electio valida non erit, quia Concilium ad minus sex eligendos esse decrevit. Garcia *p. 9. c. 2. num. 64.* asserens, ita à Sacra Congregatione fuisse decisum. Celebrata singulis annis synodo, designatio examinatorum cum celebratione novae Synodi cessat. At si synodus annis singulis non celebretur, designatio examinatorum finito anno non exspirat, sed durat quousque ista designatio in synodo succedat. Si quidem Concilium solum dixit, ut singulis annis designatio in synodo fiat. Supponens, annis singulis synodum celebrari debere. Si autem intra annum senarius numerus examinatorum non perseveret, non ideo in reliquis officium spirat. Licet enim non remaneant sex ex quibus tres eligi valeant sufficientes, quos remaneant tres eligendi. Barbosa *p. 3. de potest. Episc. alleg. 60. numero 69.* Porro si unus vel duo solum remaneant, adhuc in illis officium remanet, quia quando forma prescripta servari non potest, precipue ut dispositum est, sufficit quod eo modo, quo potest, asserue-

tur. Garcia asserens ita esse à Congregatione expositum. Iam requiro, non elapso anno designationis, & Synodo non celebrata, possit Episcopus cum consilio Capituli examinatores designare, quibuscum examen legitime celebretur?

Potest equidem. Quia Episcopo iure ordinario competit, examinatores ad beneficia designare *Cap. Ac. epimus*, & ibi *Glol. de aia. & qualitate*, quæ potestas per Concilium subblata non est, sed solus præcipuus modus illa utendi, scilicet in synodo Diocesana, casu quo celebretur: Ergo non celebrata synodo, poterit Episcopus examinatores designare, sicut potest quando intra annum deficiunt ægitudine, absentia, vel obitu. Sic Barbosa *p. 3. de potest. Episc. allegat. 60. num. 50.* Garcia *p. 9. c. 2. num. 90.* Riccius *prax. decif. 18. & rel. 353.* asserens sic per d. fuisse à Sacra Congregatione decisum.

Non potest, quia esto essent examinatores designati a potente illos designare: quia tamen designantur in synodo, quæ celebrari potest, non tunc examinatores, quales concilium ad parochiales requirit. Unde prima sententia solum est vera casu, quo Episcopo ob peste, vel aliud impedimentum non licet synodum congregare. Ita Castro Palao *tom. secund. d. 3. de benef. pun. 2. §. 3. n. 6.*

Præter sententiam adhaereo, mei Castro venia quam video vult esse receptam, quam à simili confirmo ex designatione Iudicum synodali, qui ad minus quatuor ex prescripto Concilij *ses. 25. c. 10.* designari debent in Conciliis Provincialibus, aut Diocesanis, quando verò de facto decedunt, potest Ordinarius cum Capituli consilio alios substituere usque ad futuram Provinciale, vel Diocesana synodum: neque ibi limitatur, ut sit intra annum designationis.

DUBIVM XLV.

Cum ad synodalem examinationem designatur in genere Canonicus Magistralis verbi gratia Doctoralis, vel Prior talis Monasterij, aut talis Collegij Rector: intelligunturne in hac assignatione, successores in illis praebendis aut officiis subrogati?

Suppono, fieri posse designationem examinatorum synodali, aut in genere ex-
Nonnulla
Nihilominus
Causa
Suppono
nonnullus
Magistralis, Doctoralis, Penitentiarius, vel Prior, Guardianus, vel Rector talis Monasterij, vel Collegij, quia qui examinatores hoc modo designantur, satis exprimeret, possidentes actu illas praebendas, vel officia esse intelligendos. Difficultas autem est, an etiam successores, & subrogati in illis praebendis, vel officiis designati intelligantur, casu quo illi obeant, aut alio accidenti non adsint?

Intelliguntur planè, quia illa verba generalia sunt, & sufficientia successores comprehendendi. Neque talis comprehensio videtur
Con-
cilio
tar
placit.

ELSCOB
Theol. Mor.
Tom. LVII.
E. IV.

ejus dispositioni obflare. Nam licet successores in particulari approbati non valeant à synodo cum sint incogniti: approbantur tamen in genere titulo dignitatis, vel officij, sicut sub eo titulo designantur. Sic Ledel. *sum parte secund. tr. 7. cap. prim. conclus. 7.* asserens, sic vlt & consuetudine in Hispania receptum & à viris doctis approbatum.

106 Non intelliguntur, quia Concilium illa generica propositione, & synodi approbatione, contentum non est. Petit enim, singulis annis examinatores designari, & supponit, de signatos mori posse: quæ non cohærent cum designatione facta ratione dignitatis. Nam si personæ ob dignitatem, & officium ad examen approbarentur, vt quid singulis annis denuo eligendi erant, & à synodo approbandi, cum ratio approbationis, & designationis eadem perleueret: Ita Garcia *p. 9. alleg. cap. 2. num. 339.*

107 Hanc sententiam veritorem esse reor, quam prius hoc video à Garcia pluribus Sacre Roræ decisionibus confirmatam. Igitur designatio non dignitatem & officium, sed personam debet respicere: alias enim esset contra cõmunẽ stylum & contra verba Concilij loquentis de iudicibus synodalibus, & idem est de examinatribus *sej. 25. cap. 20.*

D V B I V M X L V I.

Examen factum ab Episcopo cum tribus examinatribus synodalibus, alio non synodali concurrente, est- ne irritum?

108 Irritum est. Quia formæ nihil addi, aut diminui potest. *Cap. e cum dilecta de rescripti. ibi Feltn. numero sex. 10.* sed ad formam huius examinis pertinet, quod examinatores sint in synodo approbati: Ergo admissis non approbatis deficit forma. Sic Garcia *parte 9. c. 2. numero 324.* memoriæ adducens quandam Sacre Congregationis declarationem, & decisionem Rotæ, quibus cauetur collationem factam ex vi huius examinis nullam esse.

209 Non est irritum, quia superabundantia examinatorum nocere non potest, sicut non vitatur testamentum si septem testibus necessariis alij iuuiles adderent. Itaque adstantibus examinatribus synodalibus, quantumcumque alij addeantur non vitatur examen. Nã Concilium solum requirit, vt examen fiat à tribus examinatribus synodalibus: Ergo illis adstentibus, præcipit vñ à Concilio asseruatur. Ita Rota in causa cuiusdam Parochialis de Villastanea 18. Decemb. anno 1581 relata à Garcia *supra*, & à Genensij *prax. c. 66. num. 18.* Quam sententiam ipse approbat.

210 Ego etiam eam præfero. Concurrent enim hæc eligo alij non vt examinatores legitimi, vt quidam testes & exploratores sufficientiæ examinandorum. Ex quo manifeste inferitur, quod genuè annotauit nequaquam posse Episcopum in fauorẽ illius, qui non fuerit à maiori parte examinatorum synodalium approbatus, quia aliorum approbatio vel reprobatio, vt potest ab illegitimis nullius est effectus.

Escol. & Mend. Theol. Mor. Tom. V II.

D B V I V M X L V I I.

Valeat examen factum ab examinatribus synodalibus, qui iuramentum non præstitere, suum munus fideliter exequendi?

211 Non valet, quia videtur hoc iuramentum ad formam provisionis spectare. *Non valet.* Certe Rota in Parochialis cuiusdam causa 15. Ianuar. anno 1593. coram d. Mantica hoc decidit, cum inter causas nullitatis provisionis allegat, quod examinatores iuramentum non præstitissent. Sic Garcia *p. 9. c. 2. n. 355.*

212 Valet quidem, quia hoc iuramentum faciendum præcipitur iis, qui in synodo sunt electi, & approbati, & examinatores legitimi constituti. Ergo non pertinet ad formam examinis, sed ad rectum illius vltim: sicut iuramentum, quod præstant iudices, & Tabelliones ritè sua munera exercendi. Ita Casto Palao *tom. 2. d. 3. de benef. pun. 2. §. 4. n. 7.*

213 Verus censuerim omissionem iuramenti examen non annullare: tamen si grauitur delinquant examinatores iuramentum huiusmodi omittentes. Ad iudicio de crimine simoniæ idem dicendum, quia hæc poena ob crimen commissum imponitur, quæ indiget sententia saltem declaratoria criminis, vt legit. Ergo non reddit nullam examen.

D V B I V M X L V I I I.

Debentne examinatores renunciare non solum qui idonei sibi visi fuerint, sed etiam qui inter ipsos digniores existant?

214 Debent quidem, quia Episcopus tenetur ex approbatis digniorem eligere, quod non videtur fieri posse, nisi ex quibusdam minutorum relatione dignior sit quisquam sit dignior. Hoc enim iudicium non Episcopo, sed examinatribus videtur commissum, si quidem ipsi indicant de aptitudine examinandorum, neque Episcopus de hæc aptitudine iudicat, nisi casu, quo examinatores pares, vel singulares fuerint: Ergo extra hunc casum iudicare non poterit Episcopus de maiori examinandorum aptitudine: quia comparatiuum iudicium posituum supponit. Sic Barthol. Medina *sum. lib. prim. cap. 24. §. 32.* Ludou. Lopez *instrucl. tom. 1. primo lib. 1. cap. 127.* Nauarra *1. secund. c. 2. num. 187.* Petr. Ledel. *tr. 7. c. 1. concl. 7. diffie. 13.*

215 Non debent, quia Concilium profatur: *Per- alto examine quocumque ab eis idonei iudicati fuerint, renuncientur.* At cum non addiderit,

F

addiderit. Qui digniores fuerint indicati, non est illis hoc iudicium committendum. Ita Garcia p. 9. ca. 2. a num. 108. Gennel. prax. cap. 66. in annotat. n. 108.

216 *Hanc eligo sententiam* Probabiliorē hanc sententiā esse iudico, scilicet examinatoribus solum competere iudicare, quoniam examinati sunt idonei, non autem qui digniores sunt. Nec enim cenleo tacite eis à Concilio commissum digniores manifestare, quod eligens cognoscere debet ante electionem quis dignior sit ex approbatione, nam potest hoc cognoscere non ex iudicio examinatorum, sed ex proprio ac singulari iudicio, cum ipse examinatus fuerit. Item interrogare potest prius unum, vel alterum examinatorum, quos digniores iudicauerit.

DVBIVM XLIX.

Repertis pluribus aequè dignis, potestne Episcopus eligere, quem maluerit, in beneficiis iure patronatus exemptis?

217 *Non potest id Episcopus* Non potest id Episcopus, sed patrono debet omnes illos proponere, ut ipse cui maluerit conferat. Quia Episcopo solum conceditur à Concilio, ut ex approbatione digniorem eligat. Ergo si plures aequè digni reperiantur, omnes debet Episcopus quantum est ex se eligere. Alias uno electo, iniuriā relictis irrogat, cum relictantur ab electione ut minus digni, cum tamen non sint, & electus eligatur ut dignior, cum tamen omnibus dignior non existat. Faneque huic modo dicendi congregationi Concilij ibi: *Ordinarium debet eligere magis idoneus, ac postea Abbas relinquere, ut ex electis, cui maluerit, curam conferat.* Expende verbum, *Debet eligere magis idoneus*, quasi indicet, non esse in potestate Ordinarj, unum eligere, cum plures idonei reperiantur. Sic nonnulli doctores Concilij congregationis authoritati haerentes.

218 *Id Episcopus potest* Potest Episcopus eligere ex duobus aequè idoneis, qui sibi placuerit, quia Episcopo competit electio illius, cui beneficium est conferendum, sed beneficium duobus conferri non potest, sed uni tantum. Ergo huius electio Episcopo competit. Ergo data paritate duorum penes Episcopum erit eligere, quem maluerit. Ita Garcia p. 9. ca. 2. n. 150.

219 *Noc dicentur* Hoc dicendum esse reor. Nam ille, quem eligere placet Episcopo, non eligatur ut dignior possit, hoc est, qui nullus alius dignior sit. Quod si aliquando plures aequè digni reperiantur, & Episcopus omnes illos eligat, penes collatorem erit conferre, cui maluerit: & in hoc casu existimo locutam fuisse sacram congregationem.

DVBIVM L.

An legitimus oppositor sit in Hispania Canonatum Magistralis, & Doctoralis &c. qui graduatus praeiudicio riguroso examine in Vniuersitatibus Galliae, Borgiae Aragoniae, incorporatur, & admittatur, in aliqua Vniuersitate Regni Castella, & Legionis?

220 *EX* Bulla Sixti IV. motu proprio Leonis X. constat, in qualibet Ecclesia Cathedrali Regnorū Castelle, Legionis, Graenatae, & Navarrae designatas esse duas praebendas, alia Magistralē pro exercitio eorum, alia Doctoralē pro iuribus Ecclesiae defendendis: ut quomodolibet vacantes prouideantur ab Episcopo, & Capitulo in personis graduatis gradu Doctoris, vel Magistri sine licentia in Vniuersitatibus Regnorum Castelle, & Legionis, graduitatis inquam iuxta statuta illarum Vniuersitatum, praeiudicio riguroso examine. Quae quidem gratia ad Ecclesiam iam ex Pontificis concessionē, iam ex consuetudine extēsa videtur. Rogito itaque quis legitimus oppositor sit ad has praebendas, si graduatus praeiudicio riguroso examine in aliis Vniuersitatibus (Aragoniae, &c. v. g.) incorporatur & admittatur in aliqua Regni Castelle, ac Legionis Academia?

221 *Legimus* Legimus oppositor est, quia graduatus alibi, & in Vniuersitatibus Regni Castelle incorporatis conceduntur praerogative, ac facultates omnes, quae graduatis in eisdem Vniuersitatibus competunt, ut constat ex statutis vniuersitatum praerogativa habentium ad incorporandum in se alibi graduatos. Praerogative enim, ut incorporati eisdem praerogative, & facultatibus fruantur, ac si praeiudicio riguroso examine ibi gradum accepissent. Sic nonnulli Doctores, quorum sententiam Probabilem indicat Palao *secund. disput. 3. de benefic. punitio verisim. secund.*

222 *Non est* Non est legitimus oppositor, nec hae incorporationis sufficit. Quia Sixtus IV. & Leo X. postulant gradum Vniuersitatibus Castelle & Legionis riguroso examine praeiudicio. Ergo gradus incorporationis, cum absolute examine huiusmodi conferatur, insufficientis erit. porro gradus per incorporationem constituitur graduatum per privilegium, sed Bulla Sixti, & motus Leonis veros graduatos exposulant. Ergo graduati per incorporationem non sunt sufficientes. Nam ubi vera qualitas requiritur pro forma, non sufficit, si per aequipollens impleatur, ex leg. *Forma, Cod. de iis, qui veniens astitis impetrantur.* Ita Palao citat.

223 *Hae* Hae veritas esse iudico. Nam licet Vniuersitas incorporata concedat omnia privilegia, quae veritas ac rigurose gradus constituit, non infertur, hoc iure vi posse, quia Vniuersitas esse iudico.

ELSCOB
Theol. Mor.
Tom. VII. V.
E. IV.

Vnicersitas. solum illis concedit privilegia ipsius vnicersitatis, non quae aliunde proueniunt. Alias si legatum relinqueretur graduatis duntaxat praetio examine: possent incorporari illo potius contra expressam testatoris voluntatem: quod non admittimus.

DVBIVM LI.

An si quis ante electionem suum votum manifestet, quod secretum esse Pontifex imperat: irrita sit electio tota?

224
Nonnulla
suppono.

Suppono à Pontifice praescribi, vt vota ad provisionem Canonatum magistratilis, & Doctoralis adeo esse secreta, vt nemini sint nota. Curat enim lites, vias, & inquietudines, quae saepe ex manifestatione suffragiorum exoriantur, omnino inhibere. Hinc fit te non posse alicui ex eligendis maxime iudicare pro quo suffragium fers, quia aliquo modo illum pertrahis ad tuam voluntatem, & occasio est emulacionis, & odij, si forte locius, cui suffragium ostensum est, in alterius electionem est inclinatus electionem est inclinatus. Quaesierim verò num ob hanc suffragij manifestationem electio annulletur seu irrita sit?

225
Irrita est
electio.

Irrita est, quia est contra formam à Pontifice praescriptam. Sic Garcia p. 5. cap. 4. num. 193. adducens Sacrae Congregationis declarationem. Limitat tamen num. 194. vt non procedat casu, quo in fraudem faceret, ad annullandam electionem alias validam sine eius suffragio, ob rationem Legis, Ne dolum & fraus alicui patrocinetur, neque ex sua iniquitate commodum reportet.

226
Non est
irrita.

Non est irrita, quia culpa vnus non debet toti Capitulo illam ignorantiam nocere, neque actui legitime facti, Cap. fin. de procuratoribus. Alioqui sequeretur, in potestate cuiusvis particularis esse, Capituli electionem cassam reddere, si illud eidem expediret: posset namque socio suffragium suum clam manifestare, & electione facta, dicere, se non fuisse clam suffragium. Ita Nauar. conf. 4. de elect. in vedit. Manual. 10. 2. 99. Regul. 9. 1. a. 9.

227
Auctoritas
resolutio.

Ego autem existimo, suffragium tuum sic manifestatum esse nullum: vt potest contra formam expressam Sixti, & motum Leonis. Neque praebendam electo ad iudicari, si vnico tantum voto reliquos excedit. Quia non excedit in voto, quod verè votum sit. Verum si, tuo voto secluso, electus maiorem partem habeat, firma est eius electio. Quia tua culpa suffragiis aliorum praediacare non debes, cum aliorum suffragia praescriptam formam obseruauerint.

Escol. & Mand. Theol. Mar. Tom. VII.

DVBIVM LII.

An locum habeant sortes in electione praebenda affecta, quando oppositores paria vota habent?

AD sortes deueniendum est eo ipso, quo oppositores paria vota habuerint. Quia Locum habet electo Sixtus I V. in sua Bulla nobiles sunt sortes, ignobilibus, & eos, qui sunt de gremio Ecclesiae alius exteris statuerit preferendos. At sunt vota. Leo X. expresse ad sortes tradidit esse deueniendum nulla de investigatione qualitatium mentione facta. Sic Garcia parte quinta. cap. 4. n. 208.

Non habent sortes locum, cum paria sunt vota, sed postquam qualitates illorum examinatae fuerint, & pares esse indicatur. Quia electio per sortes in officiis, & beneficiis Ecclesiasticis prohibita est ex Capite fin. de sort. & qualitatium ibi omnes. Non ergo credendum est, voluisse Leonem illam admittere, si alia via elationem definiti controversia potest, praecipue cum derogatione constitutionis Sixti, ad cuius confirmationem ipse proprium motum expedebat. Cum ergo iuxta constitutionem Sixti facta aequalitate votorum ad iudicari praebenda debet ei, qui qualitates potiores habet, & hoc equitas, ac iustitia postulet: fit planè noluisse Pontificem hanc qualitatium examinationem tollere, sed illa supposita, & paritate in illis inter oppositores inuenta, ad sortes esse deueniendum, & non antea. Ita Casto Palao 10. 2. d. 3. de benef. pun. 3. n. 11.

Probabiliorem hanc sententiam esse crediderim. Nam si quando nullus oppositorum maiorem partem suffragiorum habet, & duo in votis pares sunt, fit secundum scrutinium, antequam ad sortes deueniatur: quid mirum, si cum duo tantum concurrunt, & paritatem in votis habent, prius quam ad sortes deueniatur, eorum qualitates examinentur, & paritate inuenta, quasi pro ultimo remedio sortes mittantur? Confirmat hanc interpretationem usus plurium Ecclesiarum, in quibus hic casus contingit. Nunquam enim ad sortes, sed ad qualitatium examinationem recurritur, data suffragiorum paritate.

DVBIVM LIII.

An Canonicus, qui praesens non fuit eligendorum examini, possit in hac electione suffragium imperare?

NON potest, quia examen indicitur, vt de aptitudine examinari electoribus constet: Ergo electori, qui huic examini non assistit, haud potest de aptitudine

231
Non potest.

F 2 exami

examinati constare: Ergo ne illos eligere. Examen enim est quidam quasi processus, & veritatis informatio, ut secuti electores lententiam ferant, sicut ergo Index non viso processu hand iudicare valet: neque etiam Canonici non viso examine oppositorum, eligere poterunt. Sic Rota apud Farinac. in decis. novis. decis. 551.

²³² Potest quidem, spectatis Bulla Sixti IV. & motu proprio Leonis X. Quia in Bulla Sixti & motu Leonis non cauetur, electores examini debere esse personaliter praesentes, & ex alia parte potest elector aliorum relatione oppositorum dignitatem dignoscere. Ergo eius praesentia non requiritur. Ita Garcia p. 5. cap. 4. num. 213. Gonzalez glos. 4. n. 106.

²³³ Probabilius hoc esse credo concedens quidem electorem non interessentem hand posse per examen de electi aptitudine iudicare. At si ab interessentibus relationem capiat, sufficienter iudicare poterit de illius aptitudine: quod sufficit, ut secure valet in electione procedere: sicut potest Index examinationem testium, & veritatis investigationem aliis committere, ex quorum relatione ipse informatus ad iudicandum procedit. Ad decisionem vero Rotae respondeo cum Gonzalez esse decisionem non carentem difficultate, & expeditam vna solum parte informante, ac proinde non debere subsistere. Dixi vero *spectatis Bulla Sixti, & motu proprio Leonis*. Aliud enim dicerem, spectatis aliquam Ecclesiarum statutis, in quibus cauetur, capitularem absentem ab examine nullatenus posse suffragium ferre.

DVBIVM LIII.

Quando fit devolutio praebendae ad superiorem, verbi gratia Archiepiscopum, potestne ipse illam providere, non servato eiusdem qualitatibus, & oneribus, quibus cum inferior providere tenebatur?

²³⁴ Non potest, sed tenetur providere praebendam, apposito edicto, praecedenti qui publico examine, iuramento praestito, & voto secreto sicut obligatus erat Episcopus, & Capitulum, quibus ea provisio competebat. Quia quando beneficium ab inferiori ad superiorem devoluitur, devolutio fit cum eisdem qualitatibus, & oneribus, cum quibus inferior providere tenebatur. Sic Gonzalez glosa 46. n. 33.

²³⁵ Potest quidem, his qualitatibus non aservatis. Quia haec conditiones edicti, examinis, iuramenti, voti secreti, non sunt conditiones ipsis praebendis annexae: sed annexae provisioni factae à capitulo, & Episcopo: cum ergo per devolutionem ille provisionis modus cessavit, cessare debent & conditiones eidem annexae. Ita Castro Palao tom. secund. disp. 3. de benef. puncto tertio numero 20.

Cum eo opinor. Quando igitur dicitur beneficium devolvi ab inferiori ad superiorem cum eisdem qualitatibus, cum quibus inferior providere tenebatur: de qualitatibus beneficio annexis est intelligendum, non de qualitatibus annexis provisioni. Quod evidenter constat in qualitate secreto votum emittendi, quae solum observari potest, cum sint plura suffragia, non autem una unicum est. Cum ergo devolutione facta, beneficium providendum sit à solo Archiepiscopo, nam ad totum ipsum fit devolutio, nullum secretum in suo voto servari potest.

DVBIVM LIV.

Praeterea, cui est facta devolutio, teneturne ex oppositoribus examinatis in tempore semestris ab Ordinario, electionem facere?

²³⁷ Non tenetur, quia examen publicum solum pro electione ordinata constitutum est, non pro electione faciendae iure devoluta. Sic Garcia p. 5. c. 4. n. 224. addiciens si solus esset visus oppositorum reperitus habilis in tempore obligationis esse illum eligendi. Quia ratione oppositionis ius considerabile habet iuxta decisionem Patris 253. l. 3. & consil. 51. mandolij.

Tenetur eligere ex examinatis in tempore ob eandem rationem obligatus est eligere oppositorem reperitum idoneum in tempore quando solus est. Quia quia ratione ipse oppositor ex oppositione ius habet, ut sibi beneficium concedatur: eadem ratione omnes ius considerabile asserunt, ut digniori ex illis non alteri beneficium deint. Ergo illud ius amittere non debet ob negligentiam Episcopi, & capituli, qui electionem facere debebant. Ita Azor. p. 2. l. 6. c. 27. g. 8. & alij.

Existimo verius esse, Praeterea, ad quem fit devolutio non posse alium ab ipsis eligere. Non quia publicum examen fit pro eius electione constitutum; sed quia ex illo pro electione ordinata facto, ius considerabile acquisierunt, ne alteri ab ipsis provisio fieret.

DVBIVM LV.

Examen pro beneficiis simplicibus estne necessarium, si persona sit nota?

²⁴⁰ Necessarium est, quia id decernit Tridentinum sess. septim. capite 13. ibi: Praesentari, seu electi, vel nominari in quibusvis Ecclesiasticis personis, tamen sedis Apostolicae Nuncius ad quosvis Ecclesiasticos beneficia, non insistantur neque confirmantur neque.

ELSCOB
Theol. Mor.
Tom. V. VI. V
E. IV

neque admittantur, etiam praetextu cuiusvis privilegij, seu consuetudinis etiam ab immemoriali tempore praescripta, nisi fuerint prius à locorum Ordinariis examinatae, & idonee reporti. Et nullus appellacionis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur Praesentatus tamen, electus, seu nominatus ab Universitatibus seu collegiis generalium studiorum exceptis. Ex quibus verbis colligitur, institutionem faciendam non esse cuiusvis Ecclesiastici beneficii, quin ab Ordinario instituendus examinetur. Sic nonnulli Doctores.

241 Non est necessarius.

Necessarium non est, quia si beneficium sit de libera Episcopi collatione, & Episcopo persona, quae prouideri debet, non est idonea: abique vilo examine illum potest eligere: nulli enim cauetur in his beneficiis simplicibus examen esse pro forma praemittendum. Si autem beneficium id de iure patronatus, idem dicendum, nisi ubi non constat instituenti de prouisi dignitate. Si vero beneficium conferendum sit approbato ad Sacros Ordines, non debet rursum examinari, Cap. Accipimus, 13 de a. a. e. & qualis. Quia eadem qualitates ad ordines ac ad beneficium simplex requiruntur. Ergo non ad omnia beneficia simplicia examen est praemittendum. Ita graues Doctores, quos Palao tomo secund. disp. tertia de benefic. pun. 4. numero quarto sequitur.

242 Item a se. idem reor.

Idea existimo asserendum. Nam Concilium citatum loquitur tantum de beneficiis iuris patronatus Ecclesiastici & per institutionem acquisitis, non de beneficiis, quae sunt de libera Episcopi, aut de iure patronatus laicorum collatione. Certè in beneficiis, quae sunt de praesentatione, de electione, seu nominatione personarum Ecclesiasticarum, si institutio ad inferiores Episcopo pertineat, debet praesentatus, electus, seu nominatus, quantumvis notorie idoneus, examinari ab Episcopo, quia de his tantum beneficium requisitum est examen pro fama à Tridentino & ses. 7. c. 13. ses. 25. c. 9. Garcia p. 9. c. 3. n. 6. & Barbosa ad locum Concilij.

CAPVT. XII.

Circa qualitates ad Beneficia ex parte suscipientium requisitas.

DBVIVM LVI.

AN Filius natus ex parentibus soluti voto simplici castitatis ligatus, censendus sit spurius?

243 Nonnulla suppono

ILLEGITIMVS iure Canonico irregularis, est, & inhabilis ad beneficia recipienda Cap. innotuit, Jacob. & Mend. Theol. Mor. Tom. V II.

de elect. Illegitimi autem censentur eo ipso quo de fornicaria copula nascuntur. Sed quia haec haberi potest inter personas habiles ad matrimonium valide contrahendum: vel inter personas impeditas: duplex genus illegitimatorum distinguo, iure Canonico spectato. Aliud est illegitimi naturalis id est procedentis à parentibus solutis, habilibus tamen ad matrimonium contrahendum. Aliud est illorum, qui à parentibus impeditis procedunt, quique spurij vocantur. Quia fieri autem an filius natus ex solutis parentibus, sed castitatis simplici voto ligatus censendus sit spurius, an naturalis?

ne illegitimus.

244 Censendus est spurius

Censendus est spurius non solum quoad Ordines, & beneficia, sed etiam quoad successiones, quia ex eo in sacrilegio procedit, à parentibusque ad contrahendum impeditis, tamen impedimento impediète, & exigente dispensatione. Sic Sarmiento l. 1. sect. c. 5. num. 5. Cernantes ad leg. 11. Tauri, num. 145. inclinat. Azor. p. 2. l. 2. c. 6. q. 7.

245 Non est spurius censendus.

Non est censendus ipurius, sed naturalis. Quia licet parentes voto castitatis ligati sint, tamen sunt habiles ad matrimonium valide contrahendum. At hoc est sufficiens, ut filij inde nati spurij non censentur. Ita Molina noster tr. 2. de inst. d. 167 post 4. consil. Gutier. tr. de matr. c. 1. n. 22. & 24.

246 Hoc defendo.

Cum his sententis probo sufficere, natum quem esse à parentibus, qui valide contrahere possunt, ut filij eorum non censentur spurij. Quia do. Cap. Tanta, qui filij sunt legitimi, ipurius est, qui à parentibus impeditis contrahere impedimento dirimente est ortus. Igitur filius genitus à parentibus, qui solum impediens sunt impedimento adstricti, spurius non est, sed naturalis.

DVBIVM LVII.

Si coniuges ex communi consensu votum castitatis emiserint, & illo non obstante, filium procreassent: illene est, illegitimus & spurius?

247 Nulla praemittitur.

EX coniugibus impeditis petere, neque obligatis reddere, si filius nascatur, illegitimus erit, & spurius, quia ex coitu sacrilego procedit, & à personis alias inhabilibus ad matrimonium valide contrahendum: si de facto matrimonium tractum non esset. Causa enim hic contingere potest, cum alter illorum professionem in Religione emisit ex alterius consensu, & in illo stato filium procreauerint. Sicut tom. quinto de irreg. l. d. 50 sectio. secund. num. 5. Sanchez alius relat. l. 9. de matrim. disp. 3. numer. septim. Maius dubium est, si coniuges ex communi consensu votum castitatis emiserint, & illo non obstante, filium procreassent, an ille sit reputandus illegitimus, & spurius?

248 Illegitimus est.

Est quidem illegitimus. Quia ex copula illicita, & irreligiosa filius genitus fuit. Sic Abbas ad Cap. charissimus de conuers. conu. g. Glo. sed Cap. Ministri. 8. d. 1. d. 1.

